

ՓՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1926 - Յունիս - 1926

—

SOMMAIRE

1926 - Juin - 1926

—

62

p.

ԲԱԽԱՍՏՐԱԿԱՆ

- Հ. Վ. Հայուն. — Պատրիարքութիւն, Արքապիսկոպոսութիւն և Մետրապոլութիւն Հայոց մէջ 161

- Տօրք. Վահր. Յ. Թորոտիւն. — Հայ Բժշկական ձեռագիր Ս. Ղազարու վանիքն. 166

ԳՐԱԿԱՆ

- Արսէն Երսար. — Կրակին երգը 199

- Հ. Աստուն. — «Louis Mariès, Le Deo Deo d'Eznik de Kolb, connu sous le nom «Contre les Sectes», Paris (1924 է 213) (Գրախոսական) 170

- Հ. Ար. Տիրութեան. — Զաւեշու. — Ապու Գասըմի հողաթափները 171

ԱՑԼԵԿԱՑԼՔ

- Արտ Երսեւն. — Հայ նորագոյն կօմ պօքիորներ (20-րդ դար). Ե. Արշակ Աղամեան 175

- Հ. Ե. Գէրմենս. — Ընդհանուր Մատե Նադարան Ս. Ղազարու 180
Խոր. — Սզանանդէս մր Միւտին Միւր Թարեան վարժարանին մէջ 186

- Հ. Ղ. Տևան. — Մայր Դիւտան Միւր Թարեանց Վէնետիկոյ ի Ս. Ղազար 189

PHILOLOGIE

- P. V. Hatzouni. — Le Patriarcat, l'Archépiscopat et le Métropolitain chez les Arméniens. 161

- Doct. Vahr. H. Torkomian. — Traité de médecine 166

LITTÉRATURE

- Arsène Yergath. — Le chant du feu 169

- H. Adjarian. — « Louis Mariès, Le Deo Deo d'Eznik de Kolb, connu sous le nom de « Contre les Sectes », Paris (1924 p. 213) (Recension) 170

- P. Athanas Tiroyan. — Les pantoufles d'Abou Kassem, farce. 171

DIVERS

- Aram Yérémian. — Les compositeurs arméniens d'aujourd'hui, (20ème siècle); Arshak Atamian 175

- P. E. Paitchikian. — La Bibliothèque Générale de St. Lazare 180

- Réd. — Une Commémoration dans le Collège Mékhithariste de Milan pour les Arméniens massacrés. 186

- P. L. Dayan. — Les Archives Centrales des Mékhitharistes de St. Lazare de Venise. 189

ՆԱՄԱԿԱՍՈՒԹ

- Պ. Արսէն Երսար. Հէլեպուխ. — Առանց տես նեւու ճնթական Ձեր պայմանի մասին կարել չէ որու շղութիւն մ'ընել Տպարանին կողմանէ:

- Պ. Արսէն Երսեւն. Երեւան. — Սասացանք Ձեր դումարը, ինչպէս նաև նամակը, Ծ. Մ. ի արտապահմի նկատմարք պիտի պատասխանէ ուզգակի ապարանը:

- Արժ. Տ. Գորբոն Քչւչ. Կրր. Կունսան. Կալկաբա.

- Պ. Ա. Սալուն. Անվերս.

- Վեր. Յ. Խաչատրյան. Միւր Կուսա.

Սաացած ենք
բաժնեգիները.
Հնո՞րի:

ԼՈՅԱ ՏԵՍԱՆ

ՄԻԼՏՈՆԻ

ԱԽԱՐԴԱՐԱՆ ԱԳՈՒԽԱՏԵՐԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

ԱՏԵՓԱՆՈՍ ՏԵՐ ՄԵՄՐՈՎՔ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

...><...

ՎԵՆԵՑԻԿ

ՏՊԱՐԱՆ Ս. ՂԱԶԱՐՈՒ

1926

(ՀՀ 203, գրաբար զիմ ֆր. 7.50)

ՌԵՆԵ ՊԱԶԵՆ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆ. ԿԱՅԱՐ

ԵՐԿԻՐԸ ՈՐ ԿԸ ՄԵՋԻՆԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

Հ. Յ. Բ.

—

ՎԵՆԵՑԻԿ

ՄԻԼՏԱՐԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

1926

ՀՀ 363, զիմ ֆր. 12.50)

ՀԲ. ԱՃԱՌԵՑՈՆ

ՀԱՅԵՐԵՆ ՆՈՐ ԲԱՌԵՐ

ՀՅԻ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷԶ

ՏԱՏՈՐ Բ.

—><—

ՎԵՆԵՑԻԿ

ՏՊԱՐԱՆ Ս. ՂԱԶԱՐ

1926

(ՀՀ 299, զիմ ֆր. 10. —)

ԳՐԻԳՈՐԻ

ՆԱՐԵԿԱԾ ՎԱՆԻՑ

ՎԱՆԱԿԱՆԻ

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Հ. ՏՐԱՎՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԵՆԵՑԻԿ - Ի Ս. ՂԱԶԱՐ

Թ. 842 - 1926

(Զիմ ֆր. 10. —)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԴ

Երեսնի «Հայաբնագույքորմի փաստային ինֆորմացիոն թյուզներ» թիւ 6-ին քաղելով և զի՞ն ուղղակիութեան դարձնելով կը տեղեկագրենց հետեւաւը.

Հայուսաւի ԱԱՄՊԱԿ ԿՈՒՏՏԵԸ ՔԱԲԱՍԽԱԾ ԳՈՐ-
ՄՈՒՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Նախապատերազմեան ըրջա-
նում, 1918-14 թւականներին, բամբակի ցանք-
սերի տարածութիւնը նախկին Երեսնեան հա-
ճանազի սահմաններում հասել էր 43-44,000
զինիատինի, որից Հայաստանի ներկայ սահ-
մաններում հեղի է այդ ընդհանուր քանակի
մոտաւրապէս 46% -ը, այսինքն 19-20,000
զինիատինի:

Համաշխարհային պատերազմի առաջին օրեւ-
րից բամբակագործութիւնը ասահճանաբար ընկ-
նում է և 1917-19 թւերին հաւասարում է
զերոյի:

Խորհրդային իշխանութեան հաստատումից
յետոյ սկսում է բամբակագործութեան վերա-
կանգնան աշխատանքը: 1921 թ. ո. ուինչ չի
արած այդ ուղղութեամբ՝ բամբակագիտական կուլ-
ների պատճառով:

Բամբակագործութեան վերականգնումը Հա-
յաստանում հրամայական պահանջ է դառնում
1922 թ. : Այդ աշխատանքներն սկսւցին Հող-
ժողկամատին կից Հայբամբականի չափերով:

Համաձայն նախորշչած ծրագրի, այդ թւակա-
նին պէտք է ցաներ 1,000 դեսիարին, սակայն
ջրաբաշխական ցանքի քայլայւած դրութիւնը և
նիւթական միջոցների սկզբութիւնը հազի հա-
րաւորութիւն տվին Հայբամբականին 65 զին-
սիատին ցանելու:

1923 թ. կազմակերպում է պետական Ռուս-
-կայական բամբակի ընկերութիւնը «Դրախտ»:
Հետեւալ պիտիակը ցոյց է տալիս Հայբամ-
բականի գործունէութեան լրիւ պատկերը վեր-
շին 4 տարւայ ընթացքում:

Թիւ	Քանի՞ զես. է տանչել	Ո՞րքան ընկը ¹ է սատցել	Էներգի ընդհանուր արժուքը
1922	650 դ.	9,000 Փ.	86,000 Ա.
1923	4070	220,000	1,084,000
1924	18,933	673,263	3,163,000
1925	15,098	1,208,220	3,900,000

Պօտաւոր հաւուզ 4 տարւայ ընթացքում
ստացւել է 9 միլիոն ռուբլու պրոդուկցիա: Հայ-
բամբակը կատարել է նաև շինարարական աշ-
խատանքներ:

Ս Տ Ա Ց Ո Ւ Ա Ծ Գ Բ Ք Ե Ր

ԹՌՈՂ.Թ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԻՈՍԻ ԺԼ.Ի Քա-
պի Վասն Հաստատութեան Տօնի Ցեառն մերոյ
Ցիսուսի Քրիստոսի Թագաւորին: Պոլիս 1926
տպ. Պէճիտեան. էջ 18:

ՊԱՐԳԵՒԻ ՀՐԱՅԵՐ. — Անպատի հոգիներ.
(Միաբար օքերէթ): Պոսթըն 1926. էջ 31. զի՞ն
50 սէնթ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎՀԱՆԱՌՄԱՆ ՅԵՎ. ԱՆ-
ՏԱՆԱՏԱՆ. Վավերագրի իմպէրիալիստական
պատերազմի շրջանից. (Հայաստանի Հեղափո-
խության Թանգարան. «Հայոց Հարց» շարք.
Գլոբ Առաջն): Ցերեկան 1926. Պետական Հրա-
տարակչություն N°. 365. էջ 98. զի՞ն 1 թ.:

ԱՐԵԱԿ 20ՊԱԿԵԱՆ. — Մեր գրականու-
թիւնը. (Մեր ազգային մշակոյթին նրէկն, այսօրն
ու գաղը. — Հայուննիքի և Գաղութներու գրա-

կան գործունէութիւնը. — Արտասահմանի Հայ
գրական ճիզզ ինչպէս պէտք է լրացնէ Հայաս-
տանի մէջ կատարուող մատար վաստակը), Բա-
րեկ 1926. տպ. Յ. Պօղոսեան. էջ 38. զի՞ն 3 թ.:

Հայ Ազգը «Մեղաւոր» չէ: Բարեկ 1926.
տպ. Յ. Պօղոսեան. էջ 16. զի՞ն 2 թ.:

ԼՈՒԻ ՖԼՕՑԵԱԾ. — Բարիգէթ: Աթէկ 1924.
տպ. «Նոր Օր». էջ 224, զի՞ն 7,50 Փ.:

Տ. Ա. ՏԻՔԻՃԵԱԿ (Թրգմ.). — Հայ Քաղաքա-
ցիական փորձակառ Մէացեալ Նահանգաց
Երշանային Դատարանին մէջ (պայմանական
առանցքութիւն). 1925. էջ 104, զի՞ն տոլ. 1:

Համառու ժամագիրը Հայաստանեայց Ս.
Ենթեղւոյց. Բ տպագր. Պոստըն. տպ. «Գայքար» 1928. Հրտակ. Պէրպէքեան Գրատան. էջ 94.
զի՞ն 75 սէնթ: